

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 37.640/2/V

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre des vacations, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre des Entreprises publiques, le 27 août 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté ministériel "relatif au service de sécurité des chemins de fer", a donné le 2 septembre 2004 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et remplacé par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de volgende elementen.

In 2003, is het aantal gevallen van fysiek geweld op het personeel van de NMBS met 112 % gestegen. De cijfers van 2004 zijn ook zeer zorgwekkend (+ 30% in de eerste 3 maanden).

Bij gebrek aan maatregelen ter verbetering van de veiligheid van het personeel wordt de agressie waarmee het af te rekenen heeft, geleidelijk vertaald in tijd en in ruimte waardoor de veiligheid van de reizigers niet langer verzekerd is.

Op 30 april heeft de Ministerraad een principiële beslissing genomen om een oplossing te geven aan de evolutie van de criminaliteit bij de spoorwegen op basis van nota's op 30/3 en 30/4 neergelegd.

Twee maatregelen moeten dringend geïmplementeerd worden :

- controles door beëdigde agenten toe te laten op de perrons door de aanpassing van het KB van 4 april 1895 houdende voorschriften betreffende de maatregelen na te komen voor het reizigersvervoer over staatsspoorwegen en over de vergunde spoorwegen (de Raad van State heeft al zijn advies daarover gegeven);
- de toelating geven voor het gebruik van verdedigingsmiddelen, wat impliceert de beschrijving van de aard van de toegelaten verdedigingsmiddelen, de modaliteiten van opleidingen, controle, verwerving, het voor handen hebben, het dragen, het gebruiken en het vervreemden van die verdedigingsmiddelen (MB in bijlage).

De zeer ernstige evenementen van deze laatste maanden en de ongerustheid van het personeel van de spoorwegen eisen een spoedige behandeling van dit dossier".

*

* *

.../...

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations ci-après.

Fondement juridique

1. Le projet entend puiser son fondement juridique dans l'arrêté royal du 26 juin 2002 relatif à la détention et au port d'armes par les services de l'autorité ou de la force publique, tel que modifié par un arrêté royal encore en état de projet, qui a fait l'objet de l'avis 37.634/2/V, donné ce 27 août 2004, dans le délai de cinq jours requis conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Il résulte de cet avis que le projet d'arrêté royal en question doit être revu, car il excède les pouvoirs reconnus au Roi par l'article 22, alinéa 3, de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions.

Le présent projet n'aura donc un fondement légal suffisant que si le projet d'arrêté royal dont il tend à assurer l'exécution est revu pour tenir compte des observations formulées dans l'avis 37.634/2/V.

2. Il y a lieu d'attirer l'attention de l'auteur du projet sur le fait que les articles 2 et 3 du présent projet excèdent les pouvoirs que le projet d'arrêté royal, tel qu'il a été soumis à l'avis de la section de législation, tend à conférer au ministre ayant le service de sécurité des chemins de fer dans ses attributions. Ces articles ne tendent en effet ni à fixer des "modalités de formation, contrôle et surveillance externe sur ce service", ni à déterminer "la nature des armes autorisées et des munitions faisant partie de l'équipement réglementaire", ni encore à prévoir des règles concernant "l'acquisition, la détention, la garde, le port, l'utilisation et la cession de ces armes et munitions".

3. Au préambule du présent projet, il est fait référence aux articles 10 à 12 de la loi du 25 juillet 1891 révisant la loi du 15 avril 1843 sur la police des chemins de fer. Ces dispositions légales ne comportent pas d'habilitations à un ministre. Elles ne peuvent donc constituer le fondement de l'arrêté ministériel en projet.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	F. DAOUT,	conseillers d'Etat,
	J. JAUMOTTE,	
Madame	A.-C. VAN GEERSDAELE,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. L. DETROUX, auditeur.

LE GREFFIER,

LE PRESIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 37.640/2/V

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede vakantiekamer, op 27 augustus 2004 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Overheidsbedrijven verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "betreffende de veiligheidsdienst van de spoorwegen", heeft op 2 september 2004 het volgende advies gegeven :

Overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en vervangen bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

De motivering in de brief luidt als volgt :

"Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de volgende elementen.

In 2003 is het aantal gevallen van fysiek geweld op het personeel van de NMBS met 112% gestegen. De cijfers van 2004 zijn ook zeer zorgwekkend (+ 30% in de eerste drie maanden).

Bij gebrek aan maatregelen ter verbetering van de veiligheid van het personeel wordt de agressie waarmee het af te rekenen heeft, geleidelijk vertaald in tijd en in ruimte waardoor de veiligheid van de reizigers niet langer verzekerd is.

Op 30 april heeft de Ministerraad een principiële beslissing genomen om een oplossing te geven aan de evolutie van de criminaliteit bij de spoorwegen op basis van nota's op 30/3 en 30/4 neergelegd.

Twee maatregelen moeten dringend geïmplementeerd worden :

- controles door beëdigde agenten toe te laten op de perrons door de aanpassing van het KB van 4 april 1895 houdende voorschriften betreffende de maatregelen na te komen voor het reizigersvervoer over staatsspoorwegen en over de vergunde spoorwegen (de Raad van State heeft al zijn advies daarover gegeven);
- de toelating geven voor het gebruik van verdedigingsmiddelen, wat impliceert de beschrijving van de aard van de toegelaten verdedigingsmiddelen, de modaliteiten van opleidingen, controle, verwerving, het voor handen hebben, het dragen, het gebruiken en het vervreemden van die verdedigingsmiddelen (MB in bijlage).

De zeer ernstige evenementen van deze laatste maanden en de ongerustheid van het personeel van de spoorwegen eisen een spoedige behandeling van dit dossier".

*

* *

.../...

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Rechtsgrond

1. Het is de bedoeling dat het ontwerp zijn rechtsgrond ontleent aan het koninklijk besluit van 26 juni 2002 betreffende het voorhanden hebben en het dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht, zoals gewijzigd bij een ontwerp van koninklijk besluit waarover heden 27 augustus 2004 advies 37.634/2/V is uitgebracht binnen de gestelde termijn van vijf dagen overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Uit dat advies blijkt dat het bewuste ontwerp van koninklijk besluit moet worden herzien, omdat het verder reikt dan de bevoegdheden die aan de Koning worden opgedragen bij artikel 22, derde lid, van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie.

Het onderhavige ontwerp heeft dus slechts voldoende rechtsgrond als het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering waarvan het dient, wordt herzien om rekening te houden met de opmerkingen die zijn gemaakt in advies 37.634/2/V.

2. De steller van het ontwerp moet erop attent gemaakt worden dat de artikelen 2 en 3 van het onderhavige ontwerp verder reiken dan de bevoegdheden die bij het ontwerp van koninklijk besluit, zoals het ter fine van advies aan de afdeling wetgeving is voorgelegd, zouden worden verleend aan de minister bevoegd voor de veiligheidsdienst van de spoorwegen. Met die artikelen wordt immers niet beoogd, noch het bepalen van de "modaliteiten van opleiding, controle en extern toezicht op die dienst", noch het vastleggen van "de aard van de toegelaten wapens en de munitie die behoren tot de reglementaire uitrusting", en evenmin het geven van regels voor "de verwerving, het voorhanden hebben, het bewaren, het dragen, het gebruiken en het vervreemden van die wapens en munitie".

3. In de aanhef van het onderhavige ontwerp wordt verwezen naar de artikelen 10 tot 12 van de wet van 25 juli 1891 houdende herziening der wet van 15 april 1843 op de politie der spoorwegen. Die wetsbepalingen bevatten geen bevoegdheidsoverdrachten aan een minister. Ze kunnen dus niet de rechtsgrond vormen van het ontworpen ministerieel besluit.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	F. DAOUT,	staatsraden,
	J. JAUMOTTE,	
Mevrouw	A.-C. VAN GEERSDAELE,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. L. DETROUX, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS